

Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskuksen uutiskirje 3/2025

Hei!

Vuosi 2025 lähenee loppuaan, ja samalla myös Ilmastotoimintakeskuksen viimeinen kokonainen vuosi. Ajan kulun nopeutta ei voi kuin ihmetellä, vuodessa tuntuu olevan aina juhannus ja joulukuu, ja näiden kahden välissä jotain epämääräistä aikaa ja tapahtumaa. Onneksi esimerkiksi valokuvien avulla voi saada kiinni, mitä kaikkea onkaan tapahtunut.

Ilmastotoimintakeskuksen vuosi on ollut kiireinen ja täynnä tapahtumia. Työpajoja järjestimme neljä, joista yhden Pälkäneellä, kaksi Tampereella ja yhden Hyytiälässä. Teemat vaihtelivat monitavoitteisesta maataloudesta vastuullisuusraportoinnin kautta Pirkanmaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmaan ja aina ilmastonmuutokseen sopeutumisen sosiaalisiin vaikutuksiin asti. Voidaan siis sanoa, että hyvin monipuolisesti olemme vuoden aikana käsitelleet eri aiheita. Haluamme vielä kerran kiittää hyvistä yhteistyöstä Pirkanmaan ilmastoverkostoa, Pälkäneen kuntaa, Pirkanmaan Yrittäjiä ja Pirkanmaan ELY-keskusta sekä tietysti kaikkia teitä työpajoissa käyviä osallistujia!

Työpajojen lisäksi käynnistimme vuoden aikana Nuorten ilmastoakatemia, jonka tavoitteena on tuoda yhteen ilmasto- ja ympäristöasioista kiinnostuneita nuoria pohtimaan ratkaisuja haasteisiin, oppimaan uutta ja ennen kaikkea tapaamaan toisiaan. Huhtikuussa kokoonnuimme Lempäälän lukiolle aloitustilaisuuteen, syyskuussa Ruoveden lukion vetämänä vierailimme Siikanevan soidensuojelualueella ja marraskuussa kuuntelimme etänä luentoa pikamuodista ja sen mukanaan tuomista ongelmista. Helmikuussa kokoonnumme Ylöjärven lukiolle. Toiminta on siis saatu hyvin käyntiin, ja toivotamme uudetkin asiasta kiinnostuneet tervetulleiksi mukaan toimintaan!

Ilmastotoimintakeskus järjestää vielä kaksi työpajaa vuoden 2026 puolella; helmikuun 12. päivänä Hyytiälässä ilmastoviestinnän temalla, ja huhtikuun 9. päivänä Hyytiälässä loppuseminaarin muodossa. Tervetuloa mukaan myös näihin! Keskuksen toiminnan jatkosta kerromme tarkemmin viimeistään huhtikuun loppuseminaarissa.

Tässä kohtaa on aika rauhoittua joulun viettoon. Koko keskuksen tiimin puolesta toivotamme kaikille oikein rauhallista joulua ja onnea uuteen vuoteen!

Terveisin,

keskuksen koordinaattori Henri (HY) ja projektityöntekijä Ville (TAU)

Syyskuun työpajassa paneuduttiin Pirkanmaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmaan ja Priodiversity Lifeen

Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskuksen ja Pirkanmaan ELY-keskuksen yhteinen työpaja järjestettiin Hyytiälän metsäasemalla 18.9. klo 11–16. Työpajassa käsiteltiin erityisesti Pirkanmaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmaa (LUMO) ja uutta Priodiversity LIFE -hanketta. Työpajaan saapui lähes 40 aiheesta kiinnostunutta osallistujaa.

Asiantuntijapuheenvuoroissa käsiteltiin työpajan teemaa hieman eri näkökulmista. Petri Keto-Tokoi Tampereen ammattikorkeakoulusta kertoi monimuotoisuuden perusteista, ja siitä, miksi monimuotoisuus on tärkeää. Hän muistutti, että monimuotoisuudessa on kolme eri tasoa, joista geneettinen monimuotoisuus on kaiken lähtökohta. Esityksessä mainittiin myös, että Suomessa on noin 400 erilaista luontotyyppiä.

Tuulia Lahtinen Pirkanmaan ELY-keskuksesta kertoi Pirkanmaan LUMO:sta ja Priodiversity LIFE:sta. Uusi LIFE-hanke on Suomen suurin LIFE-hanke 50 miljoonan euron budjetillaan. Hanke keskittyy luonnon monimuotoisuuteen kokonaisvaltaisen näkemyksen kautta, ja tavoitteena on suojella ja parantaa luonnon monimuotoisuutta Suomessa yhdessä laajan toimijajoukon kanssa. LUMO on tehty Pirkanmaalla jo aiemmin, mutta nyt ohjelmaa päivitetään. Tavoitteena on mm. perustaa uusia luonnon monimuotoisuuden keskittymiä, joita Pirkanmaalle on tulossa 13 kappaletta.

Soiden ennallistamisesta kertoi Jani Antila Ennallistajat Groupista. Antila muistutti soiden tärkeydestä sekä ilmastolle että monimuotoisuudelle, ja kertoi Suomessa olevan arviolta 700 000 ha ”turhaan” ojitettua suota. Soiden ennallistamisessa tulisi aina huomioida koko laaja valuma-alue, josta esimerkkinä mainittiin lijoella tehty selvitystyö. Suunnittelun avuksi laadittu priorisointityökalu on myös tavoitteena tehdä mahdollisimman avoimeksi.

Veera Mäkitalo Pirkanmaan ELY-keskuksesta esitteli perinnebiotooppien saloja yleisölle. Perinnebiotoopit ovat muodostuneet perinteisen maankäytön seurauksena, ja ne ovat hyvin lajirikkaita alueita. Nykyisin perinnebiotooppeja uhkaa erityisesti hoidon puute. Perinnebiotooppien hoito voi olla esimerkiksi eläinten laidunnusta ja pienpuuston raivaamista.

Pienryhmissä keskusteltiin siitä, mitä eri organisaatiot voisivat tehdä luonnon monimuotoisuuden hyväksi ja mitä haasteita on tunnistettu

Konkreettisina esimerkkeinä mainittiin esimerkiksi vieraslajien torjunta, lahopuiden lisääminen ja tiedonvälitys. Kuntien rooli tunnistettiin tärkeäksi, sillä kunnilla on mahdollisuuksia vaikuttaa maankäyttöön alueillaan. Yrityskentällä luontojalanjäljen laskeminen voisi kiinnostaa monia. Nuorten läsnäolo koettiin tässäkin tärkeäksi, sillä nuorilta tulevat viestit voivat olla vaikuttavampia kuin aikuisilta tulevat. Keskustelua syntyi myös siitä, miten sisäistä motivaatiota luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävässä työssä saisi synnytettyä.

Useita haasteita tunnistettiin luontotyössä, ja niistä keskusteltiin vilkkaasti. Resurssien puute niin ajan kuin rahankin suhteen mainittiin jokaisen ryhmän keskusteluissa. Usein luonnon monimuotoisuutta edistävä toimintaa ei priorisoida tärkeimpien asioiden joukkoon, ja yleinen tahtotilan puute on suuri haaste. Lisäksi verkostojen luomisessa ja viestinnässä koettiin olevan vielä paljon parantamisen varaa. Liiallinen byrokratia saattaa olla hidasteena, ja pelko muutoksia kohtaan voi jopa pysäyttää luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävää työtä.

Luonnon monimuotoisuusohjelmassa pitäisi olla keskustelujen pohjalta tarkasteltuna eri tasoisia kirjauksia toimenpiteiden suhteen. Ohjelmassa olisi hyvä olla yksityiskohtaisten kirjausten lisäksi myös yleisluonteisia, joita voi olla helpompi ja nopeampi toteuttaa. Keskusteluissa todettiin myös numeeristen kirjausten olevan tärkeitä, sillä niitä on helpompi seurata. Toisaalta painotettiin myös sitä, että numeroita pitää osata lukea oikein. LUMO:ssa pitäisi myös antaa ohjeita resurssien tehokkaaseen priorisointiin ja kohdentamiseen. Perusasioita ei myöskään sovi unohtaa, sillä niiden avulla voidaan vahvistaa esimerkiksi organisaation sisäistä tahtotilaa.

Luonnon monimuotoisuusohjelman osallistamisesta keskusteltiin, ja useita ehdotuksia sekä toiveita esitettiin. Työpajatoiminta sai kannatusta, samoin webinaarien järjestäminen. Sen sijaan pitkällä kyselyillä ei koettu olevan tärkeää roolia osallistamistyössä. Luontoharrastajien tekemää työtä nostettiin esille, sillä heiltä saa usein paljon arvokasta tietoa. Viestintään toivottiin enemmän vaikuttavuutta, ja tietoa olisi hyvä jalkauttaa ilman turhia välikäsiä.

Yleisesti voi todeta, että luonnon monimuotoisuuden eteen tehtävä työ koetaan tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Tunnistettuja haasteita löytyy paljon, mutta keskustelujen pohjalta voidaan todeta, että ne ovat ratkaistavissa yhteistyöllä.

Marraskuun työpaja keskittyi sosiaaliseen sopeutumiseen

PIK:n vuoden 2025 neljäs työpaja järjestettiin torstaina 27.11. Aiheena oli ilmastonmuutoksen sosiaalinen sopeutuminen. Ilmastonmuutos vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi helleaaltojen voimakkuuteen ja yleisyyteen. Näiden äärisäiden vaikutus eri ikäryhmiin on erilainen. Työpajassa oli puheenvuoroja sekä tutkimuksesta sopeutumiseen liittyen ilmasto- (Thomas Kühn, Ilmatieteen Laitos) ja terveystieteiden näkökulmasta (Päivi Meriläinen, THL), että käytännön esimerkkejä käytännön sopeutumisesta ja sen suunnittelusta liikenteessä (Meri Leino, Pirkanmaan ELY) ja koko Ylöjärven kaupungin näkökulmasta (Suvi Saarinen).

Työpajaosiossa käsiteltiin kahta erilaista skenaariota tulevaisuuden tilanteesta Pirkanmaalla. Skenaariot tarjosivat kuvan sekä ilmaston kehittämisestä, että sopeutumiseen vaikuttavien tekijöiden, kuten yhteiskunnan sisällä olevan ihmisten eriarvoisuuden ja alueellisen talouskasvun näkökulmasta. Ensimmäinen skenaarioista oli selkeästi suotuisampi kehityskuva sekä ilmastonmuutoksen että sosiaalisen eriarvoisuuden kannalta kuin toinen.

Työpajaryhmissä keskusteltiin mahdollista ratkaisusta ja yhteisistä näkemyksistä, joilla sosiaalisesti kestävä sopeutuminen ilmastonmuutoksen vaikutuksiin olisi mahdollista tehdä. Yhteisenä teemana molemmista keskusteluista nousi paikallisyhteisöjen merkitys sosiaalisessa sopeutumisessa. Yhteiskunnan yhtenä tehtävänä nähtiin näiden paikallisyhteisöjen tukeminen tilojen ja mahdollisten muiden resurssien osalta. Pirkanmaan alueella on jo tehty aktiivista työtä varautumisen suhteen paikallisyhteisöissäkin ja näiden kokemusten perusteella paikallisyhteisöjen omasta halusta lähtevä sopeutumisen tavat nähtiin tärkeänä osana kokonaisvaltaista sopeutumista.

Työpajassa todettiin myös, että sosiaalinen sopeutuminen ja sen suunnittelu on vielä varsin alussa. Siksi myös työpajojen järjestäminen aiheesta jatkossa koettiin tärkeäksi. Ihmisten kokoaminen yhteen, yhteistyömahdollisuuksien etsiminen ja muodostaminen sekä jo havaittujen parhaiden käytäntöjen laajentaminen alueellisesti ja myöhemmin

laajemmille alueille tuo tehokkuutta erityisesti alueille, joissa omat resurssit sopeutumiseen ovat rajalliset.

Työpajojen puheenvuorojen esitykset, niihin liittyneet keskusteluissa nousseet muut materiaalit sekä työpajaosioden keskustelujen yhteenvedot löytyvät hankkeen nettisivuilta. Samalla haluamme kiittää kaikkia tämän vuoden työpajoihin osallistuneita ja työpajoista tietoa eteenpäin levittäneitä. Rauhallista joulun aikaa ja hyvää vuotta 2026!

Nuorten ilmastoakatemia toiminta on jatkunut aktiivisena

Ilmastotoimintakeskuksen toiminnan tuloksena syntynyt nuorten ilmastoakatemia käynnisti toimintaansa vuoden 2025 aikana. Tällä hetkellä toiminnassa on mukana jo useampi lukio Pirkanmaan alueelta, ja lisäksi saimme mukaan toimintaan myös virallisen edustuksen Tampereen nuorisovaltuustosta. Lisää oppilaitoksia ja opiskelijoita otetaan mielellään mukaan toimintaan!

Huhtikuussa akatemia kokoontui ensimmäistä kertaa Lempäälän lukiolla, kiitos vielä

Lempäälän väelle vieraanvaraisuudesta ja kaikista aktiviteeteista! Pääsimme mm. Lintujen tarkkailun pariin Ahtialanjärven lintutornille ja nauttimaan herkullisista tarjoiluista. Nuoret ideoivat ryhmissä akatemian toiminnan sisältöjä ja näiden pohjalta toimintaa viedään eteenpäin.

Elokuussa akatemia kokoontui Ruoveden lukion kutsumana Siikanevan soidensuojelualueelle. Mukaan tapahtumaan saatiin myös edustus Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Päivän aikana keskusteltiin soiden ja metsien

suojelusta ja ennallistamisesta sekä yliopistojen suolla tekemästä tutkimuksesta. Tapahtuman kruunasi eväshetki nuotiopaikalla ennen kotimatkaa. Kiitos vielä järjestelyistä Ruovedelle!

Pikamuodin vastuullisuus kiinnosti mustana perjantaina

Nuorten ilmastoakatemian etätapaaminen järjestettiin pe 28.11. Samana päivänä vietettiin Älä osta mitään -päivää ja Black Friday -tarjouspäivää. Päivän teemaan sopivasti etätapaamisen teemana oli Pikamuoti. Aihe nousi tapaamisen aiheeksi nuorten omasta kiinnostuksesta. Aihevalinta vaikutti osuneen hyvin kohdalleen, sillä linjoilla oli parhaimmillaan 86 kuuntelijaa.

Dosentti Linda Turunen Aalto yliopistosta kertoi pikamuotiin liittyvästä tutkimuksesta erilaisiin väittämiin perustuen. Kiteyttäen, vaatteiden kestävän käytön osalta tärkeää on saada vaatteille mahdollisimman paljon kulutuskertoja. Tämä on yleensä helpompaa, jos vaate on suunniteltu laadukkaaksi ja kuluttajalla on melko rajallinen määrä vaatteita. Tällöin yksittäinen vaatekappale tulee valituksi useammin käyttöön ja sen hiili- tai ympäristöjalanjälki per kulutuskerta on mahdollisimman pieni. Vaatteille, joita ei tule enää käytettyä, mutta jotka ovat käyttökelpoisia, kannattaa laittaa eteenpäin esimerkiksi second hand liikkeiden kautta. Second hand ostaminen on erinomainen vaihtoehto uuden vaateen ostamiselle. Kuitenkin siinäkin on syytä muistaa kohtuus, jotta vaatteet saavat riittävästi kulutuskertoja.

Seuraava akatemian kokoontuminen on helmikuun 11. päivänä Ylöjärven lukiolla. Silloin tavoitteena on mm. hyönteishotellien rakentaminen. Akatemian toiminnalle on myös tavoitteena hakea ulkopuolista rahoitusta toiminnan tukemiseen.

Tiedettä Pirkanmaan ilmastotoiminnasta ja yhteistyöstä ilmastotoiminnassa? - PIK järjesti haastatteluja aktiivisille osallistujille

Kuluneen syksyn aikana olemme haastatelleet yhteensä 11:ta PIK-toimintaan osallistunutta ihmistä heidän ja edustamansa organisaationsa näkökulmista PIK:in toimintaan, ilmastotyöhön ja alueelliseen yhteistyöhön liittyen. Kiitos kaikille osallistujille ajastanne ja mielenkiintoisista keskusteluista! Saimme keskusteluista mielenkiintoisia ajatuksia sekä PIK:n toiminnan kehittämiseen hankkeen loppuajaksi, että jatkoa ajatellen.

Mikäli sinulla on kehitysideoita, tulevaisuuden toiveita tai yhteistyöajatuksia PIK:n toimintaan liittyen ja haluat kertoa ajatuksesi meille, voit laittaa sähköpostia Henrille (henri.j.jokinen@helsinki.fi) ja Villelle (ville.leinonen@tuni.fi).

Haastatteluja käytetään myös tieteellisessä tutkimuksessa liittyen alueelliseen ilmastotoimintaan ja siihen liittyvään yhteistyöhön. Jaamme tietoa tuloksista myöhemmin, kun prosessi on siinä vaiheessa, että niistä päästään kertomaan.

Tulevia tapahtumia vuonna 2026

11.2. Nuorten ilmastoakatemia kokoontuu Ylöjärven lukiolla

12.2. Ilmastotoimintakeskuksen työpaja Hyytiälän metsäasemalla

Työpajan teemana on ilmastoviestintä. Puheenvuoroja kuulemme mm. Metsähallitukselta. Ilmoittautuminen on auki 28.1. asti

[https://www.lyyti.fi/reg/Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskuksen typaja 9321](https://www.lyyti.fi/reg/Pirkanmaan_Ilmastotoimintakeskuksen_typaja_9321)

Työpaja järjestetään klo 11–16. Asiantuntijapuheenvuorot alkavat klo 12. Tervetuloa mukaan!

9.4. Ilmastotoimintakeskuksen loppuseminaari Hyytiälän metsäasemalla

Kolmivuotinen taival on tulossa päätökseen, ja on aika kokoontua viimeiseen työpajaan loppuseminaarin merkeissä. Merkitsethän ajankohdan kalenteriisi, lisätietoja tulossa myöhemmin!

14.–17.4. ACCC-verkoston vaikutusviikon tapahtuma Helsingissä

Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskus, Climate University -verkosto sekä ilmastoasiantuntijan erikoistumiskoulutus järjestävät yhteisen tilaisuuden osana vaikutusviikon ohjelmaa tiistaina 14.4. Helsingin Vuosaaressa Kulttuurikeskus Sofiassa. Tilaisuuteen on suunnitelmassa järjestää yhteiskuljetus Pirkanmaalta. Lisätietoja tulossa myöhemmin.

**Euroopan unionin
osarahoittama**